

Erasmus+

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
(М. МАРІУПОЛЬ)

КАФЕДРА ЖАНА МОНЕ
«АНАЛІЗ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ДОСВІДУ ДЕМОКРАТІЇ ТА НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ
В УКРАЇНІ»

JEAN MONNET CHAIRS
«ANALYSIS AND IMPLEMENTATION OF EUROPEAN
EXPERIENCE IN THE AREA OF DEMOCRACY AND
GOVERNANCE IN UKRAINE»

ДО 25-РІЧЧЯ ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УПРАВЛІННЯ
ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ, ДОПОВІДЕЙ

ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЯ

«УКРАЇНА ТА ЄС: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ»

INTERNET CONFERENCE MATERIALS

«UKRAINE AND EU:
OPPORTUNITIES AND PERSPECTIVES FOR COOPERATION»

**18-19 травня 2017
Маріуполь**

**18-19 May 2017
Mariupol**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
(м. Маріуполь)**

**Кафедра Жана Моне
«Аналіз та застосування європейського досвіду демократії та
належного врядування в Україні»**

*ДО 25-РІЧЧЯ
ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УПРАВЛІННЯ*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ, ДОПОВІДЕЙ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«УКРАЇНА ТА ЄС:
МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СПІВПРАЦІ»**

**18-19 травня 2017 року,
Маріуполь, Україна**

На сучасному етапі Україна виконала всі 144 критерії щодо безвізового режиму з ЄС. Лібералізація візового режиму є надзвичайно важливою для країни. Це відкриє нові шляхи для співробітництва, обміну досвідом, технологіями, інноваціями. До того ж, безвізовий режим відкриває громадянам України безліч можливостей для розвитку бізнесу: це і пошук партнерів, і обмін досвідом, і участь у різноманітних виставках, конференціях та інших профільних заходах. Безвізовий режим дозволяє здійснювати навчання в країнах ЄС у межах короткострокових програм терміном не більше 90 днів. Для тривалого навчання доведеться оформити спеціальну візу, але короткі стажування, курси, семінари, участь у наукових конференціях, а також вибір університету або коледжу – усе це стає доступним без візи.

Існує ще одна перевага безвізового режиму – не настільки очевидна, але надзвичайно важлива для майбутнього країни. Аби домогтися скасування віз, Україна провела цілу низку реформ, прописаних у Плані дій щодо візової лібералізації з ЄС. Створення антикорупційних структур НАЗК і НАБУ, електронне декларування для держслужбовців, реформи у галузі міграції, безпеки документів, захисту прав людини – все це стало можливим внаслідок «безвізового діалогу» між Україною та Європейським союзом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.
2. Постанова Верховної Ради України «Про основні напрями зовнішньої політики України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3360-12>
3. План дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article>.

Ключові слова: Євроінтеграція, співпраця України з ЄС, безвізовий діалог, безвізовий режим.

Key words: European integration, cooperation between Ukraine and the European Union, visa-free dialogue, visa-free regime.

Світлана Верительник,

аспірант Донецького державного університету управління (м. Маріуполь)

РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Svitlana Verytelnyk,

PhD student of Donetsk State University of Management (Mariupol)

DECENTRALIZATION REFORM IN UKRAINE: EUROPEAN INTEGRATION ASPECT

Питання децентралізації є досить важливою та актуальною ланкою у рамках європейської інтеграції України. На даний час наша держава Україна проводить низку реформ як в економічній, політичній, так і в соціальній сфері.

Про децентралізацію на рівні країни говорять вже протягом багатьох років, що передбачає не тільки розширення повноважень органів місцевого самоврядування, а й додаткове залучення фінансових ресурсів. Крім того, Україна має підтримку у Раді Європи, яка стимулює конституційні зміни в частині децентралізації. Ухвалення змін до Конституції України щодо децентралізації є абсолютно необхідною передумовою для більш глибоких змін, яких так чекає українське суспільство. Даний процес передбачає передачу повноважень від держави органам місцевого самоврядування, що дозволить укрупнити нижню ланку системи влади, паралельно наділивши відповідні інституції реальними адміністративними та фінансовими повноваженнями. Це буде означати трансформацію існуючого державного ладу. Після децентралізації депутати органів місцевого самоврядування зможуть самі, з власної волі, приймати відповідні рішення з питань, віднесених до їх відання відповідно до Конституції України.

Децентралізація наділяє громадян за будь-яких умов – на місцевому й обласному рівнях, в місті і в селі, в багатій або бідній громаді – повноваженнями діяти в інтересах громадян. Те ж саме стосується більш тісного контролю за використанням публічних коштів. Політика стане більш відкритою, а діалог з населенням повинен перетворитися з винятку на правило. І такий стан речей сприйматиметься як цілком природний. Європейський досвід доводить, що децентралізація вивільняє ініціативу, здатність привносити і створювати нові методи, реалізовувати нові ідеї. Це – крок до кращого майбутнього і посилення відповідальності кожного громадянина. Передача повноважень (від центральної влади на місцевий рівень) супроводжується передачею відповідних ресурсів, податків і можливістю впливати на цільове використання фінансів.

Децентралізація – це здатність приймати рішення відповідно до можливостей кожної конкретної громади. Це можливість самим, з місцевим розумінням, вирішувати, що для громади є доречним, а що – ні. Це стимул для людей мислити більш позитивно; це підвищує відчуття власної корисності і приналежності до громади.

Децентралізація – це свобода і різноманіття всередині унітарної держави і один з основних шляхів забезпечення верховенства права та права людей на свободу. Вона вимагає залучення та участі кожного громадянина країни. У Франції, наприклад, префект (у межах громади на місцевому рівні) має право оскаржити в суді рішення місцевих органів влади й у виняткових випадках навіть призупинити засідання місцевої ради на термін до одного місяця. Безумовно, децентралізація пріоритетна тим, що дозволяє кожній місцевій громаді вибрати свій, найбільш відповідний, варіант управління місцевим господарством і фінансами. Кожна громада отримуватиме ресурси (податки і збори, які залишаються в місцевих бюджетах, а не передаються в центр), які зможе витратити на свій розсуд. Громадяни самі виберуть, що для них в пріоритеті: будувати лікарні або відкривати школи, ремонтувати дороги або міняти водопровідні труби? Але територіальна громада повинна усвідомлювати, що рівень відповідальності при цьому стане набагато вищим.

Українська концепція реформи децентралізації за формою дуже схожа з польською. Базовою одиницею адміністративно-територіального поділу Польщі є гміна – місто, містечко чи кілька сіл; аналогом нашого району є повіт. Великі міста на кшталт Варшави прирівнюються в правах до повіту, а окремі райони в таких містах є окремими гмінами. Більшість коштів, зібраних на території гміни у вигляді місцевих податків (податок з нерухомості, земельні та екологічні збори) там і залишаються. Зі 100% бюджету гміни 20% є власними доходами, 30% – надходженнями від податку на доходи фізичних осіб, 35% – дотаціями (без зазначення цільового призначення) й 15% – субвенціями (на конкретне завдання, за яке треба звітувати). Це не означає, що громади повністю утримують себе самі: дуже важливим фактором їхньої життєдіяльності є субвенції з бюджету ЄС. Скажімо, в 2014 році в бюджеті Варшави було заплановано 13 млрд злотих доходу; з цієї суми 2 млрд злотих становили субвенції від ЄС. За гроші від єврофондов всі адміністративні одиниці розбудовують транспортну й соціальну інфраструктуру в країні. На сьогоднішній день Україна також може сподіватися на надходження коштів від ЄС для реалізації проектів з децентралізації. Як зауважує комісар ЄС з питань розширення та політики добросусідства Йоханнес Хан, «Європейський союз готовий надати Україні 90 млн євро, які потрібно направити на проекти децентралізації».

В Україні про бюджетну децентралізацію говорять активно, і деякі зрушення в цій сфері вже навіть відбулися. Так, дніпропетровські чиновники за результатами першої половини 2016 р. відзвітували, що завдяки фінансовій децентралізації обласного бюджету місто отримало на 30% більше надходжень у першому півріччі, порівняно з аналогічним періодом минулого року. Зокрема, акцизний збір на товари роздрібною торгівлі приніс 300 млн. грн., податок на прибуток – 518 млн грн. У другому півріччі збільшилися надходження

від оподаткування транспортних засобів. У розпорядження місцевої влади потрапили також кошти, отримані за адміністративні послуги, і держмити – все це раніше передавалося до держбюджету.

Таким чином, поки що підтверджується європейський досвід: децентралізація йде на користь заможним регіонам і громадам. Чи покращиться добробут бідних районів – можна буде зробити висновок за підсумками цього року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін. - К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.
2. Еллан М., Іванов І. Розширення Євросоюзу: сценарій, проблеми, наслідки // Україна на шляху європейської інтеграції. Науково-практичний збірник матеріалів. – К.: Мінекономіки України, CDG, 2009. – С. 39.
3. Матроні Л., Гащицький О. Стан зовнішньоекономічних відносин з країнами Європейського Союзу // Україна на шляху європейської інтеграції. Науково-практичний збірник матеріалів. – К.: Мінекономіки України, CDG, 2007. – С. 81-87.

Ключові слова: децентралізація, органи місцевого самоврядування, європейський досвід.

Key words: decentralization, local governments, european experience.

Марина Весельська,

аспірант кафедри управління освітою Національної академії

державного управління при Президентові України (м. Київ)

УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СФЕРІ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО НАПРЯМКУ

Marina Veselska,

PhD student of Education Management Chair, National Academy

of Public Administration, Office of the President of Ukraine (Kyiv)

THE IMPROVEMENT OF THE ACTIVITIES OF PUBLIC OFFICERS IN THE EDUCATION SECTOR IN ACCORDANCE WITH THE EUROPEAN INTEGRATION DIRECTION